

Špecifiká kultúrneho a spoločenského vývoja východného Slovenska (správa z konferencie)

Adrian Džugan; dzuganad@gmail.com

Pokus o zmapovanie historického procesu a vývoja východného Slovenska, prezentovaného rôznymi vednými odbormi, sa stal cieľom konferencie konanej 12. októbra 2012 na pôde Prešovskej univerzity v Prešove. Úlohy organizátorov sa zhostili interní a externí doktorandi z Inštitútu estetiky, vied o umení a kulturologie v spolupráci so svojimi kolegami z Inštitútu histórie. Bola tak vytvorená organizačná báza samotného interdisciplinárneho podujatia. Trinásť prednášajúcich prezentovalo výsledky, resp. stav svojho odborného výskumu, v oblasti spoločenských vied, estetiky, histórie, vied o umení a literatúry.

Po úvodnom príhovore prorektora Prešovskej univerzity pre vedu a doktorandské štúdium Prof. PhDr. Petra Kóny, PhD. a priblíženia fenoménu reformácie na východnom Slovensku, sa slova ujala Prof. PhDr. Jana Sošková, CSc. s príspevkom Problémy skúmania dejín estetického myslenia na Slovensku, kde naznačila problémy estetického myslenia na Slovensku. Svoje tézy a dlhodobé skúsenosti aplikovala na Evanjelické kolégium v Prešove kde vymenovala a pristavila sa pri jednotlivých osobnostiach estetického myslenia, práve z tohto pôsobiska. Autorom druhého príspevku bol Lukáš Makky, ktorý vystúpil s príspevkom Interpretácia vybraných „kultových“ sošiek z východného Slovenska. Nasledovala Ivana Živčáková, ktorá sa venovala ornamentu ako estetickému prvku keramiky na východnom Slovensku. Snad najucelenejšia, čo do nadväznosti, bola sekcia histórie, konkrétne príspevky venované cirkevným dejinám (A. Kónyová, Z. Dzimková, A. Džugan). Opomenúť nemožno ani práce M. Kosmáčovej a L. Rendeka. V prvom prípade ide o príspevok k rodu Perínskovcov, konkrétne jeho hospodárskym dejinám s presahom do genealógie tohto rodu. Lukáš Rendek priblížil rekvirovanie kampanologických pamiatok počas prvej svetovej vojny. Na záver tejto sekcie predstavil Gabriel Vizslay činnosť Východoslovenského múzea na začiatku a konci druhej svetovej vojny.

Druhý blok, venovaný vedám o umení, otvorila S. Kopčáková s príspevkom venovaným hudobnej kultúre v Šarišskej župe v 19. storočí. Hudbe sa venoval aj S. Baláž, ktorý analyzoval hudobný folklór v obci Raslavice. Nasledovala E. Kušnírová s príspevkom Genéza profesionálneho divadla ako kontinuálny vývin z tradície ochotníckeho divadla. J. Migašová oboznámila prítomných s primitivizmom v maľbách košickej moderny, zasadeným do kontextu stredoeurópskeho umenia dvadsiatych rokov minulého storočia.

Samotné podujatie poukázalo na množstvo špecifik spomínaného regiónu a treba poznamenať, že témy k tejto problematike neboli ani zďaleka vyčerpané. Do popredia treba postaviť i samotný interakčný charakter zúčastnených vedných disciplín, čo len umocňuje predpoklady ich ďalšej - užšej spolupráce. V duchu myšlienky J. M. Korabinského: „Kto chce milovať zem svojich otcov, musí ju aj poznať“, pevne veríme, že konferencia tohto druhu nebola na FF PU poslednou a že podobné aktivity napomôžu i mladej generácii poznávať región v ktorom žije.

Mgr. Adrian Džugan
absolvent FF PU v PO (študijný program: História),
od roku 2010 člen Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti so sídlom v Martine

www.casopisespes.sk
